

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

МАРИНЧЕНКО Анна, здобувачка вищої освіти
Спеціальність 071 Облік і аудит
Запорізький національний університет

Анотація: Малий і середній бізнес (МСБ) є важливим елементом економіки, створюючи робочі місця та стимулюючи інновації. Державна підтримка МСБ включає пільгові кредити, гранти, субсидії, податкові пільги, спрощення реєстрації бізнесу, а також освітні й консультаційні програми. Проте, існують проблеми з фінансуванням, складністю процедур і нерівномірним розподілом ресурсів. Незважаючи на це, підтримка МСБ є ключовим фактором економічного зростання України.

Ключові слова: Малий і середній бізнес, державна підтримка МС.

Малий і середній бізнес (МСБ) – це рушійна сила економіки багатьох країн. Він створює робочі місця, стимулює інновації та розвиває місцеві ринки. Державна підтримка МСБ – це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення стабільного розвитку підприємств. Вона включає:

1. *Фінансову підтримку МСБ в Україні*, яка є важливим інструментом для розвитку підприємництва та відновлення економіки. Завдяки різноманітним програмам фінансування підприємці мають можливість отримати необхідні кошти для розвитку свого бізнесу.

Основними напрямками фінансової підтримки МСБ є:

- кредитування: банки та фінансові установи пропонують спеціальні кредитні програми для МСБ з пільговими умовами, державні гарантії та іншими механізмами підтримки;

- гранти: державні та міжнародні організації надають гранти на розвиток бізнесу, інновації, експорт та інші напрямки;

- гарантії: державні гарантії знижують ризики для банків при кредитуванні МСБ, що дозволяє отримати кредити на більш вигідних умовах;

- лізинг: лізингові компанії пропонують оренду обладнання та транспортних засобів з можливістю подальшого викупу;

- факторинг: факторинг дозволяє підприємствам отримати гроші за свої дебіторські заборгованості достроково.

Прикладами програм фінансування МСБ можуть бути:

- програма "єРобота": Державна програма, що передбачає надання грантів на створення нових робочих місць та розвиток бізнесу;

- програми Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР): ЄБРР пропонує різноманітні фінансові інструменти для підтримки МСБ, зокрема кредити, гарантії, консультаційні послуги;

- програми USAID: Агентство США з міжнародного розвитку надає фінансову та технічну допомогу українським МСБ;

- програми міжнародних фінансових організацій: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та інші міжнародні організації надають фінансову підтримку Україні, частина якої спрямовується на підтримку МСБ.

2. *Податкову систему України*, яка особливо в умовах війни та повоєнного відновлення, спрямована на підтримку малого та середнього бізнесу. Одним із ключових інструментів такої підтримки є система податкових пільг.

Загалом можна виділити такі основні види податкових пільг для МСБ в Україні:

- Спрощена система оподаткування яка є, мабуть, найвідомішою пільгою для МСБ. Вона дозволяє замінити складну систему загальної системи оподаткування на єдиний податок. Це значно спрощує облік та звітність для підприємців. Єдиний податок може сплачуватися як фіксована сума, так і у відсотках від доходу. Вибір системи оподаткування залежить від виду діяльності та рівня доходу підприємства.

- Пільги для інноваційних підприємств – це ще один важливий напрямок податкової підтримки. Такі підприємства можуть отримувати зменшення ставки податку на прибуток або повне звільнення від нього на певний період. Це стимулює розвиток інноваційної діяльності та створення нових технологій.

- Пільги для експортерів також є важливим інструментом підтримки МСБ. Експортери можуть отримувати повернення ПДВ на експортовані товари або послуги, що зменшує їхні витрати та підвищує конкурентоспроможність на світових ринках.

- Пільги для підприємств, що працюють у пріоритетних галузях економіки (наприклад, сільське господарство, виробництво, IT), можуть передбачати зниження ставок податків або звільнення від певних податків. Це дозволяє стимулювати розвиток важливих для економіки галузей.

- Пільги для підприємств, які створюють нові робочі місця, також можуть бути передбачені законодавством. Це стимулює підприємців до розширення виробництва та збільшення кількості працівників.

3. *Адміністративну підтримку та дерегуляцію* шляхом спрощення реєстраційних процедур за допомогою онлайн-платформи "Дія", яка дозволяє реєструвати бізнес за кілька годин та зменшення регуляторного тиску за рахунок скорочення кількості перевірок, ліцензій та дозволів для малого бізнесу, що дозволяє підприємцям зосередитись на основній діяльності.

4. *Освітні програми*, які фінансує держава для підприємців у таких галузях, як фінансове управління, маркетинг, правові аспекти бізнесу тощо та *консультаційні послуги* державних агенцій та центрів підтримки бізнесу, що надають консультації щодо питань оподаткування, бухгалтерії, залучення фінансування та розвитку експортних можливостей.

Наприклад, центр підтримки бізнесу в Харкові надав консультації підприємству "Екосервіс" щодо виходу на міжнародні ринки. Завдяки цій допомозі компанія почала експортувати свою продукцію до Польщі та Німеччини, збільшивши свої доходи на 30%). [1]

Незважаючи на велику кількість програм підтримки, існують певні проблеми та виклики, які обмежують ефективність їх впровадження:

- по-перше, часто державні програми підтримки не мають достатнього фінансування для повного покриття потреб усіх підприємців, які потребують допомоги;

- по-друге, хоча держава працює над спрощенням регуляторних бар'єрів, процес отримання державної підтримки залишається складним і тривалим;

- по-третє, у деяких випадках державна підтримка може бути нерівномірно розподілена між регіонами або секторами економіки;

- і нарешті, багато підприємців не знають про існування державних програм або не мають достатньої інформації про те, як ними скористатися. [2]

Майбутнє української економіки тісно пов'язане з розвитком малого та середнього бізнесу. Завдяки державній підтримці, підприємці отримують можливість реалізувати свої ідеї, створити успішні бізнеси та сприяти зростанню ВВП країни. Інвестуючи в малий бізнес, держава інвестує у майбутнє покоління.

Література:

1. Дмитро Пілевич. Державна підтримка малого бізнесу в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/252938/250191> (дата звернення: 26.09.2024).

2. Р. О. Мірошник У. О. Прокоп'єва. Розвиток малого і середнього бізнесу в Україні: проблеми і перспективи. Academic Journals and Conferences |. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21613/maket200296-65-73.pdf> (дата звернення: 26.09.2024).

Abstract: *Small and medium-sized businesses (SMEs) are an important element of the economy, creating jobs and stimulating innovation. Government support for SMEs includes soft loans, grants, subsidies, tax breaks, simplified business registration, and educational and advisory programs. However, there are problems with financing, complexity of procedures, and uneven distribution of resources. Despite this, support for SMEs is a key factor in Ukraine's economic growth.*

Keywords: *Small and medium-sized businesses, state support for SMEs.*

*Науковий керівник - СЕЙСЕБАЄВА Наталія
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя*